

_____ *hokimligi*
maktabgacha va maktab ta'limi
boshqarmasi

_____ *maktabgacha va*
maktab ta'limi bo'limi tasarrufidagi
___-umumiy o'rta ta'lim maktabi
to'garak rahbari

_____ *ning*
20__-20__-o'quv yiliga iqtidorli
o'quvchilar uchun

“RAQS”
TO'GARAK
HUJJATLARI

To'garak a'zolari haqida ma'lumot

№	Familiya ismi va sharifi	Tug'ilgan sanasi	Sinfi	Manzili (to'liq)	Ota-onasi (Ismi sharifi)	Telefon (uy yoki mobil)	Izoh
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							
6.							
7.							
8.							
9.							
10.							
11.							
12.							
13.							
14.							
15.							

16.							
17.							
18.							
19.							
20.							
21.							
22.							
23.							
24.							
25.							
26.							
27.							
28.							
29.							
30.							

O'tkazilgan xona _____

“TASDIQLAYMAN”**MMIBDO‘****2022-2023-o‘quv yiliga iqtidorli o‘quvchilar uchun tuzilgan “Raqs” nomli
to‘garagining
ISH REJASI**

№	Yillik ish reja mavzulari	Soat	Sana	Izoh
1.	Kirish	1		
2.	Raqs fani haqida tushuncha	1		
3.	Raqs san’ati ta’limi	1		
4.	Havaskorlik raqs ansambllari	1		
5.	O‘zbek raqsi	1		
6.	Baletmeyster - yaratuvchi	1		
7.	Zal o‘rtasidagi ekzersis tartibi	1		
8.	Qo‘lning tirsak, kaft va barmoqlari uchun mashqlar.	1		
9.	Elementar xoreografik kompozitsiyalar	1		
10.	Balet san’atining tarixiy taraqqiyoti	1		
11.	Xalq raqslarining mazmuniyligi va xarakterli jihatlar	1		
12.	Klassik raqs terminologiyasi	1		
13.	Tutqich va zal o‘rtasidagi ekzersis atamaları	1		
14.	Oyoq holatlari	1		
15.	Holatlar	1		
16.	Plié (Mumtoz raqs)	1		
17.	Rond de jambe par terre	1		
18.	Battement fondu	1		
19.	Rond de jamb en lair	1		
20.	Battement développé passé 900	1		
21.	Por de bras	1		
22.	Stanokdagi ekzersis.	1		
23.	Farg‘ona raqs maktabining o‘ziga xos xususiyatlari	1		
24.	Tamaraxonim	1		
25.	O‘zbek raqs san’atining qayta ishlangan shakllari	1		
26.	Aylanishlar uchun mashqlar	1		
27.	Oyoq harakatlaridan namunalar	1		
28.	Qo‘l harakatlaridan namunalar	1		
29.	Buxoro raqs maktabi	1		
30.	Jahon xalq raqslari	1		
31.	Tarixiy-maishiy raqs elementlari	1		
32.	Valsning paydo bo‘lishi va rivojlanish jarayonlari	1		
33.	Lotin Amerika raqsi haqida ma’lumot	1		
34.	“Samba”–bu aniq va tez ritmli raqs	1		

Sana: “ ___ ” _____ 20__-yil. Sinflar: _____ To‘garak rahbari: _____

Mavzu: **Kirish**

I. Maqsadlar:

a) **Ta’limiy maqsad:** to‘garak a’zolariga milliy va zamonaviy raqslarining yuksak namunalari asosida tarixiy, nazariy va amaliy bilim berish, shuningdek, to‘garak a’zolariga yuqori badiiy did bilan birga milliy musiqiy tafakkurni shakllantirish.

b) **Tarbiyaviy maqsad:** yakka va guruhli raqs harakatlarini bajarishni, raqs san’atida artistik mahorat meyorlaridan foydalana olishga o‘rgatish.

v) **Rivojlantiruvchi maqsad:** raqsning turli xil badiiy uslublarini o‘ganish, bir-biriga solishtirish, taqqoslash yo‘llari, to‘garak a’zolarining dunyoqarashini, bilim chegarasini kengayib borish.

Mashg‘ulot turi: yangi bilim beruvchi. Bilimlarni mustahkamlovchi. Kompetentlikni shakllantiruvchi

Mashg‘ulot uslubi: tushuntirish, suxbat, tezkor savol – javob, amaliy mustaqil ishlar bajarish, munozara, muammoli topshiriq, ko‘rgazmali va boshqalar.

Mashg‘ulot metodi: guruhlarda ishlash, “Kim epchil-u, kim chaqqon”, “Ko‘rsam tezroq o‘rganaman”, “Muammo va yechim”, “Tushunchalar tahlili” va shu kabi metodlar.

Mashg‘ulotda jihozi: musiqa o‘quv xonasi, mavzuga oid musiqa asboblari, rasm, ko‘rgazmalar va tarqatma materiallar, o‘quv qurollari, elektron materiallar.

Mashg‘ulotning borishi:

II. Tashkiliy qism:

a) Salomlashish. b) Davomatni aniqlash.

III. Uyga vazifani so‘rash:

a) Savol – javob o‘tkazish. b) Topshiriqlarni tekshirish.

VI. Yangi mavzu bayoni:

Mamlakatimiz rivojlanishining hozirgi davrida madaniyat va san’at taraqqiyoti oliy ta’lim tizimi bilan bevosita hamohang tarzda jadal odimlanmoqda. Oliy ta’lim tizimini yanada takomillashtirish maqsadida ta’limni jahon andozalariga mos holda ishlab chiqish masalalari ilgari surilmoqda. Bugungi kunda oldimizda jahon fani va madaniyatining eng ilg‘or yutuqlarini o‘zida mujassamlashtirgan, inson aql-zakovati yaratgan ma’naviy boyliklaridan bahramand bo‘lgan yangi avlodni shakllantirish vazifasi turibdi. Faqat shu yo‘l bilangina millatning taraqqiyot sari intilishini ta’minlovchi intellektual kuch-kadrlarni tarbiyalash mumkin. O‘zbekistonning Birinchi Prezidenti I.Karimov o‘zining “Ona yurtimiz baxtu iqboli va buyuk kelajagi yo‘lida xizmat qilish – eng oliy saodatdir” nomli asarida aynan shu masalaga e’tibor qaratgan. Unda mamlakatimizning iqtisodiy qudratini oshirish, ijtimoiy sohalardan biri bo‘lgan ilmu fan, madaniyat va san’at tizimini izchil rivojlantirishga doir yangi reja va ustuvor loyihalar to‘g‘risidagi qarashlar har tomonlama puxta asoslangan holda bayon etilgan. Mazkur kitobning bosh g‘oyasida quyidagi so‘zlar aks etgan: “Biz o‘tgan davrda amalga oshirgan ishlarimizga baho berar ekanmiz, “Kecha kim edigu bugun kim bo‘ldik?” degan savol asosida ularning mohiyati va ahamiyatini o‘zimizga

chuqur tasavvur etamiz. O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.M.Mirziyoyevning 2017-yil 3-avgustdagi “Mamlakatimiz ijodkor ziyoli vakillari bilan uchrashuv”ida milliy madaniyatimiz, adabiyot va san’atimizni rivojlantirish bilan bog‘liq dolzarb masalalar, ularni hal etish yo‘llari, bu borada ijodiy uyushmalar va davlat tashkilotlari oldida turgan muhim vazifalar haqida atroflicha fikr almashildi.

Uchrashuvda Prezident Sh.M.Mirziyoyev o‘z nutqida “**Havas qilsa arziydigan ulug‘ ajdodlarimiz bor. Havas qilsa arziydigan beqiyos boyliklarimiz bor. Va men ishonaman, nasib etsa, havas qilsa arziydigan buyuk kelajagimiz, buyuk adabiyotimiz va san’atimiz ham albatta bo‘ladi**”, deb ta’kidladilar. Yuqoridagi mantiqiy va oqilona qarashlar har bir soha vakillarining zimmasiga g‘oyat ulkan mas’uliyat yuklaydi. Chunki har bir kasb yoki hunar egalarining sog‘lom fikrlay olishi, teran aqlu-zakovati, keng fikrliligi, ijodiy fantaziyaga boyligi nafaqat shu sohani rivojlantirish, unga uyg‘un holda mamlakatimiz nomini dunyoga taratish salohiyatiga ega bo‘ladi. Shuning uchun ham bugun har bir jabhada malakali va bilimli yosh kadrlarni tayyorlashga alohida e’tibor qaratilib, yetarli shart-sharoitlar yaratib berilmoqda. Jumladan, san’at sohasi vakillari yelkasida ham munosib kadrlarni tayyorlash

mas’uliyati turar ekan, xoreografiya va milliy raqsning ilmiy asoslarini o‘rganish, tavsiflash va ilmiy tadqiqotlar o‘tkazishning samarali metodlaridan foydalanishga o‘rgatish asosiy vazifalar etib belgilangan.

Baholash: mashg‘ulotga faol qatnashgan o‘quvchilarni rag‘batlantirish.

V.Uyga vazifa: o‘tilgan mavzuni o‘rganib kelish.

Mavzu: **Raq s fani haqida tushuncha**

I. Maqsadlar:

a) Ta’limiy maqsad: to‘garak a’zolariga milliy va zamonaviy raqslarining yuksak namunalari asosida tarixiy, nazariy va amaliy bilim berish, shuningdek, to‘garak a’zolariga yuqori badiiy did bilan birga milliy musiqiy tafakkurni shakllantirish.

b) Tarbiyaviy maqsad: yakka va guruhli raqs harakatlarini bajarishni, raqs san’atida artistik mahorat meyorlaridan foydalana olishga o‘rgatish.

v) Rivojlantiruvchi maqsad: raqsning turli xil badiiy uslublarini o‘ganish, bir-biriga solishtirish, taqqoslash yo‘llari, to‘garak a’zolarining dunyoqarashini, bilim chegarasini kengayib borish.

Mashg‘ulot turi: yangi bilim beruvchi. Bilimlarni mustahkamlovchi. Kompetentlikni shakllantiruvchi

Mashg‘ulot uslubi: tushuntirish, suxbat, tezkor savol – javob, amaliy mustaqil ishlar bajarish, munozara, muammoli topshiriq, ko‘rgazmali va boshqalar.

Mashg‘ulot metodi: guruhlarda ishlash, “Kim epchil-u, kim chaqqon”, “Ko‘rsam tezroq o‘rganaman”, “Muammo va yechim”, “Tushunchalar tahlili” va shu kabi metodlar.

Mashg‘ulotda jihozi: musiqa o‘quv xonasi, mavzuga oid musiqa asboblari, rasm, ko‘rgazmalar va tarqatma materiallar, o‘quv qurollari, elektron materiallar.

Mashg‘ulotning borishi:

II. Tashkiliy qism:

- a) Salomlashish.   b) Davomatni aniqlash.

III. Uyga vazifani so‘rash:

- a) Savol – javob o‘tkazish.   b) Topshiriqlarni tekshirish.

VI. Yangi mavzu bayoni:

Raq s san’ati o‘qitilishi akademik va estrada xonandaligi ta’lim yo‘nalishida o‘qiyotgan talabalarga mazkur soha bo‘yicha asosiy bilimlarini va ijro mahoratini o‘stirishdan iborat.

Ushbu fan bo‘yicha talabalarning asosiy vazifasi – o‘zlarining konsert dasturlarida ijro etayotgan

qo‘shiqlarini ritmik va plastik harakatlar orqali ifodalash. Bunda katta e’tibor klassik, milliy raqslar va zamonaviy estrada raqslarini o‘zlashtirib artistic mahoratni o‘stirishga qaratiladi.

Talabalar qo‘llar, tana, bosh, oyoqlar asosiy ko‘rinishlari va ularning turli ko‘nikmalarini egallashlari lozim. Ritmik qobiliyatni o‘stirishga qaratilgan mashqlar ustida ishlashlari, spektakllar parcha ko‘rinishlarida elementar xoreografiya kompozitsiyalarini egallash ko‘zda tutilgan.

Ritmik harakatlar xonandaning ritmik qobiliyatini yuzaga keltiradi. Uning ritmik sezgirlik va hissiy olarnini yaratishda roli katta.

Baholash: mashg‘ulotga faol qatnashgan o‘quvchilarni rag‘batlantirish.

V.Uyga vazifa: o‘tilgan mavzuni o‘rganib kelish.

Sana: “__” _____ 20__-yil. Sinflar: _____ To‘garak rahbari: _____

Mavzu: Raqs san’ati ta’limi

I. Maqsadlar:

a) Ta’limiy maqsad: to‘garak a’zolariga milliy va zamonaviy raqslarining yuksak namunalari asosida tarixiy, nazariy va amaliy bilim berish, shuningdek, to‘garak a’zolariga yuqori badiiy did bilan birga milliy musiqiy tafakkurni shakllantirish.

b) Tarbiyaviy maqsad: yakka va guruhli raqs harakatlarini bajarishni, raqs san’atida artistik mahorat meyorlaridan foydalana olishga o‘rgatish.

v) Rivojlantiruvchi maqsad: raqsning turli xil badiiy uslublarini o‘ganish, bir-biriga solishtirish, taqqoslash yo‘llari, to‘garak a’zolarining dunyoqarashini, bilim chegarasini kengayib borish.

Mashg‘ulot turi: yangi bilim beruvchi. Bilimlarni mustahkamlovchi. Kompetentlikni shakllantiruvchi

Mashg‘ulot uslubi: tushuntirish, suxbat, tezkor savol – javob, amaliy mustaqil ishlar bajarish, munozara, muammoli topshiriq, ko‘rgazmali va boshqalar.

Mashg‘ulot metodi: guruhlarda ishlash, “Kim epchil-u, kim chaqqon”, “Ko‘rsam tezroq o‘rganaman”, “Muammo va yechim”, “Tushunchalar tahlili” va shu kabi metodlar.

Mashg‘ulotda jihozi: musiqa o‘quv xonasi, mavzuga oid musiqa asboblari, rasm, ko‘rgazmalar va tarqatma materiallar, o‘quv qurollari, elektron materiallar.

Mashg‘ulotning borishi:

II. Tashkiliy qism:

a) Salomlashish. b) Davomatni aniqlash.

III. Uyga vazifani so‘rash:

a) Savol – javob o‘tkazish. b) Topshiriqlarni tekshirish.

VI. Yangi mavzu bayoni:

Raqs san’ati ta’limi - amaliy va nazariy bilimlar, ilmiy- tadqiqot ishlari. Maktabdan tashqari ta’limga kiruvchi musiqa va san’at maktablari, umumiy va o‘rta maxsus ta’limga kiruvchi litsey va kollejlari, oliy ta’limga kiruvchi bakalavr va magistratura, oliy ta’limdan keyingi doktorantura ta’limi, pedagog kadrlarni malakasini oshirish va ularni qayta tayyorlash ta’limi. Raqs san’ati ta’limi Vazirlar Mahkamasi tasdiqlagan davlat ta’lim standartlari asosida namunaviy va ishchi fan dasturlari, namunaviy va ishchi o‘quv rejalariga mos olib boriladi. Raqs san’ati ta’limi uzluksiz ta’lim tizimida shakllangan bo‘lib, unda xoreografiyaga tegishli barcha amaliy va nazariy fanlar o‘qitiladi. Bular «Klassik raqs», «Milliy raqs», «Jahon xalqlari raqslari», «Tarixiy-maishiy raqslar», «Zamonaviy raqslar», «Raqs san’ati tarixi», «Raqsni sahnalashtirish» kabi shunga o‘xshash mutaxassislik fanlaridir. Ushbu fanlarning har-biri o‘zining talablariga qarab turli musiqa cholg‘ulari jo‘mavozligida o‘qitiladi.

Davlatimiz va horijiy davlatlarning soha mutaxassislari tomonidan o‘quv adabiyotlar nashr ettirildi. Yillar davomida yanada takomillashib, ularning yangi avlodlari nashr ettirilmoqda. Bu bilan amaliy va nazariy bilimlar uyg‘unligiga erishilmoqda.

Baholash: mashg‘ulotga faol qatnashgan o‘quvchilarni rag‘batlantirish.

V. Uyga vazifa: o‘tilgan mavzuni o‘rganib kelish.

Sana: “__” _____ 20__-yil. Sinflar: _____ To‘garak rahbari: _____

Mavzu: Havaskorlik raqs ansamblari

I. Maqsadlar:

a) Ta’limiy maqsad: to‘garak a’zolariga milliy va zamonaviy raqslarining yuksak namunalari asosida tarixiy, nazariy va amaliy bilim berish, shuningdek, to‘garak a’zolariga yuqori badiiy did bilan birga milliy musiqiy tafakkurni shakllantirish.

b) Tarbiyaviy maqsad: yakka va guruhli raqs harakatlarini bajarishni, raqs san’atida artistik mahorat meyorlaridan foydalana olishga o‘rgatish.

v) Rivojlantiruvchi maqsad: raqsning turli xil badiiy uslublarini o‘ganish, bir-biriga solishtirish, taqqoslash yo‘llari, to‘garak a’zolarining dunyoqarashini, bilim chegarasini kengayib borish.

Mashg‘ulot turi: yangi bilim beruvchi. Bilimlarni mustahkamlovchi. Kompetentlikni shakllantiruvchi

Mashg‘ulot uslubi: tushuntirish, suxbat, tezkor savol – javob, amaliy mustaqil ishlar bajarish, munozara, muammoli topshiriq, ko‘rgazmali va boshqalar.

Mashg‘ulot metodi: guruhlarda ishlash, “Kim epchil-u, kim chaqqon”, “Ko‘rsam tezroq o‘rganaman”, “Muammo va yechim”, “Tushunchalar tahlili” va shu kabi metodlar.

Mashg‘ulotda jihozi: musiqa o‘quv xonasi, mavzuga oid musiqa asboblari, rasm, ko‘rgazmalar va tarqatma materiallar, o‘quv qurollari, elektron materiallar.

Mashg‘ulotning borishi:

II. Tashkiliy qism:

a) Salomlashish.   b) Davomatni aniqlash.

III. Uyga vazifani so‘rash:

a) Savol – javob o‘tkazish.   b) Topshiriqlarni tekshirish.

VI. Yangi mavzu bayoni:

Havaskorlik raqs ansamblari madaniyat va san’at muassasalarida, tashkilot yoki korxonalar qoshida alohida raqs ansambli, xalq ashula va

raqs ansamblari yoki folklor-etnografik ansamblar tasarrufida bo‘ladi. Bunday ansamblar raqs san’atiga ishtiyoqi baland bo‘lgan, iqtidorli havaskorlardan tashkil topadi. Ularning mutaxassisligi, maTumoti va yoshi chegaralanmaydi. Ansambl ishtirokchilari rahbariyat yoki davlat tomonidan ishga qabul qilinmaydilar va ixtiyoriy tarzda qatnashchi sifatida faoliyat olib boradilar. Hozirgi kunda juda ko‘plab bolalar va kattalar havaskorlik raqs ansamblari ijodiy faoliyatini olib bormoqdalar. Bunday ansamblar qatoriga Farg‘onadagi «Anor», Surxondaryodagi «Surxon gullari», «Zevari», «Quralay», Namangandagi «Namangan gullari», Jizzaxning «Gulira’no», Sirdaryoning «Sirdaryo navolari» kabi ansamblar nomini keltirishimiz mumkin.

Raqs ijrochiligi 3 turga bo‘linadi: Yevropa klassik balet san’ati, xalq sahna (professional) raqs san’ati, xalq ijodiyoti negizidagi folklor va havaskorlik raqs ijrochiligi san’atidir.

Inson raqsning qaysi turi bilan shug‘ullanmasin, unga mumtoz raqs asoslarini o‘zlashtirish halal bermaydi. Raqqos va raqqosalar butun ijodiy faoliyati davomida mumtoz raqs bilan shug‘ullanishi bejiz emas. Mumtoz raqs asoslari borliqni harakat orqali tasvirlash erkinligini va o‘z tanasini musiqaning ma’lum bir o‘lchovlarida nazokatli harakatlantira olish imkonini beradi.

Xo‘sh, «Balet san’ati qachon va qanday paydo bo‘ldi?», degan savol tug‘iladi.

Balet Italiyada Uyg‘onish davrida yuzaga keldi. Unga an’anaviy madaniyat, antik raqs va pantomimalar asos bo‘ldi. XVI asrdan boshlab raqsning balet janri gurkirab rivojlanadi.

Baholash: mashg‘ulotga faol qatnashgan o‘quvchilarni rag‘batlantirish.

V.Uyga vazifa: o‘tilgan mavzuni o‘rganib kelish.

*v**eb**-saytimiz: **Zokirjon.com***

Hujjat Word variantda beriladi.

Zokirjon Admin bilan

90-530-00-68 nomerga murojaat qilishingiz, shu nomerdagi telegram orqali bog‘lanishingiz yoki nza4567 izlab telegramdan yozishingiz so‘raladi.

Telegramda murojaatingizga o‘z vaqtida javob beriladi

**40 listdan iborat iqtidorli o‘quvchilarga
34 soatli raqs to‘garakni to‘liq holda olish uchun
telegramdan yozing.**

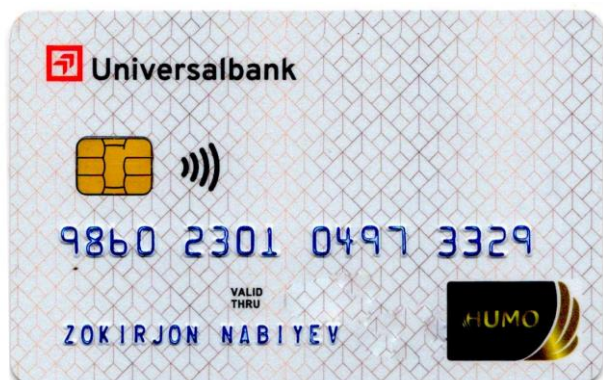
Narxi: 20 ming so‘m

Telegram kanalimiz:

@Maktablar_uchun_hujjatlar

To‘lov uchun: UZCARD *880*9860230104973329*summa#

Plastik egasi Nabiyev Zokirjon

DIQQAT!!!

Sizga bu **OMONAT** qilib beriladi.

To‘liq holda olganingizdan so‘ng:

Faqat o‘zingiz uchun foydalaning.

Hech kimga bermang hattoki eng yaqin insoningizga ham.

Internet orqali veb-saytlarga joylamang.

Kanal va gruppalarga tarqatmang.

OMONATGA

HIYONAT QILMANG.